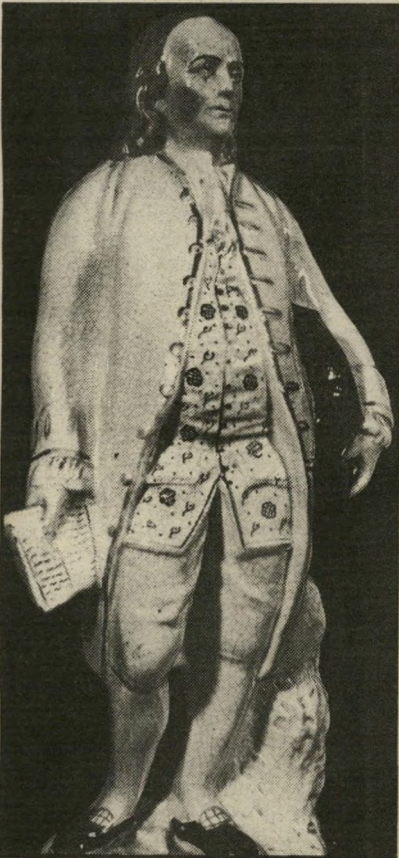

מיכתבים

כרוב עם השכלה

על לוח־שנה נושא אימרות־כנף (גם זה וגם זה"ה העולם הזה 14.12.88).
דניאלה שמי איננה היחידה שחברים מביאים לה לוח־שנה המאיר כל יום בשנה באימרות־כנף אחרת. גם לי הביאו חברים לוח כזה, תוצרת ארצות־הברית, שהיא מולדתם של לוחות אלה, מאז הוציא אותם בראשונה לאור, לפני 200 שנה, אותו אמריקאי, שרמות דיוקנו מקשטת את שטר מאה הרולר, בנג'מין פרנקלין.
להלן כמה מאימרות־הכנף בלוח שלי:
● 11 בפברואר: כל אדם הוא אדריכל גור־

מייסד לוח־שנה פרנקלין
כל אדם הוא אדריכל גור־

לוח" (מפיו של פילוסוף רומאי, אפיוס קאיקוס, שחי במאה הרביעית לפני הספירה).
● 25 במאי: "אמור לי מה אתה אוכל, ואומר לך מה אתה" (מפיו של אבי־אבות המיטבת הצר־פתי, אנתלס בריליאט־אוורין, איש המאה ה־18).

● 29 בספטמבר: "כרובית איננה אלא כרוב שרכש השכלה גבוהה" (מפיו של מארק טוויין האמריקאי).

● 31 בדצמבר: "אהבה היא תוכמת הטיפש וטיפשות החכם" (מפיו של הר"ר סמואל ג'ונסון הסקוטי).

מאתיים רבותיי

מאתיים

על מיספר ההצגות שהצדיקו מסי־בת־יובל (לילות ישראל, העולם הזה 21.12.88).

כהעולם הזה האחרון נפלה טעות מצערת. פירסומם שמשותפי המחומר טאלח שבחי חגגו, במיסגרת של מסיבה עליוה, את הצגת המאה שלהם.

הם חגגו את הצגת המאתיים: אפרים קישון, חלאביב

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל־אביב, מיקוד — 63458.
בשעת הצורך ניתן גם לפנות בתי־לפון — 23262 (03) בפקסימיליה — 972*3245209, ובטלסק — 341667 IL.RMYM.

(המשך מעמוד 3)

האסטרונוגית של העולם הזה עם המטאורולוג היושב בבית־דגן. האסטרונוגית בישרה לנו, כי "סטורן" שליט גדי... יגביר את הקור והגשמים" והמטאורולוג הבטיח לנו שהשנה הולכת להיות שנה שתונה.
הגיע יום שני וארובות השמיים נפתחו. נרגעתי.

ההורסקופ של העולם הזה איננו טועה. רק שלפעמים צריך סבלנות עד שתחזיתו מתממ־שות. אברהם בן־משה, עתלית

צמר אפריקאי

על הארץ האפריקאית שבה עשה חתן טרי עסקים ("מי שמע על לסו־טו", "רחל המרחלת", העולם הזה 14.12.88).

יכול מאוד להיות, שכדברי המרחלת, 97% מתושבי ישראל לא שמעו מעולם על לסוטו (חורו עם ששה־טו) שבאפריקה, שבה יש לחתנה מי־יועד של הבשלנית פיליס גלור כמה בתי־קולנוע. אבל הואיל ואני נמנה, כנראה, על שלושה הא־חזים שכן שמעו על לסוטו, עוד בגילגולה הקור־דם, עת נקראה כאסטולאנד, אני מוכן לתרום להשכלתם של הקוראים.

לסוטו היא ממלכה בדרום־אפריקה, המשת־רעת על שטח הגדול מעט משיטחה של ארץ־ישראל, ועליו חיים כמיליון וחצי תושבים. משך כמעט 100 שנים (1868-1966) היא היתה מדינת־חסות בריטית ומשקיבלה את עצמאותה, חזרה לשמה הקדום — לסוטו. ולהשלמת ההשכלה: בירתה של לסוטו היא מאזרו (חורו עם הישמרו), שפתה היא ססטו ויצואה העיקרי הוא צמר מוהייר.

ראובן ליבוביץ, תל־אביב

חיכום קארייריטי

על נוכחות באירועים מישפחתיים ("ומי לא באה?", העולם הזה 14.12.88).

עולה בדעתי שייתכן מאוד והיה תיאום מוקדם בין המרת שעליה סופר שלא באה לנחם אבלים לעורך העיתון שעליו סופר, באותו גליון של העולם הזה, שאינו בא לשמח חתנים תחת חופתם ("מה שאני לא מוכרת, אני לא עושה").

שניהם אנשים שהגיעו לשיא בקאריירה שלהם ולשניהם חשוב כנראה לנצל כל רגע ממעט הזמן הפנוי שלהם, וכנראה, גם מספיק מתוחכמים להבין שגם ללא נוכחותם החתן יישא את הכלה והאבל יתרגל לאובדנו. דויד וייסמן, ירושלים

רוח הקודש בבראזיל

על 22 המדינות המרכיבות את הר־פובליקה הבראזילית ("מיכתבים", העולם הזה 21.12.88).

כל אחד יודע כי את ארצות־הברית מרכיבות 50 מדינות מאלסקה שבצפון הרחוק עד הוואי שבאוקיינוס השקט, אבל מימני לא ידעתי כי בראזיל מורכבת מ־22 מדינות, כפי שגילה לנו, בשבוע שעבר, הקורא הוברמן.

סקרנותי התעוררה, בדקתי ואכן נכון — 125 מיליון הבראזילים יושבים ב־22 מדינות, ומה שמעניין לא פחות זה כמה מן השמות של מדינות אלה. אחת קרויה אספיריטו סאנטו (רוח־הקודש), אחרת — סוטה קאחרינה (מוכיר משהו).

אילן מוימון, תל־אביב

התלמוד וישו הנוצרי

על יחס הקדמונים לישו ("איגרת העורך", העולם הזה 14.12.88).

הקטע שלהלן מוכיח שחול־ביקשו לאזו את היחס לישו הנוצרי ולא להפגין כלפיו. שינאה זוהי, כדברי העולם הזה:

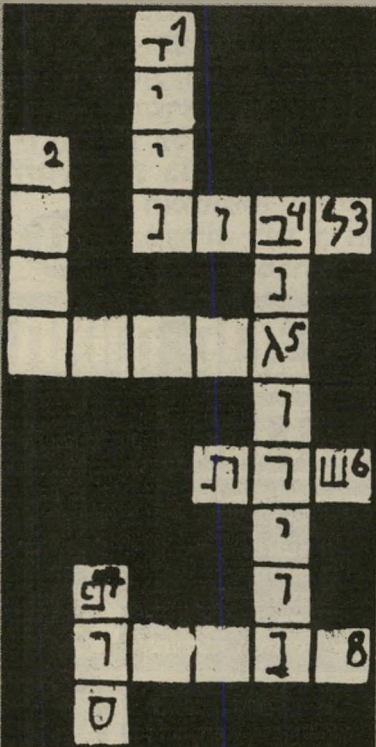
"שנו רבותינו: לעולם תהא שמאל רוחה וימין מקרכת: לא כאלישע שרחנו לגיחוי בשתי ידיו, ולא כיהושע בן־פרחיה שרחנו לישו בשתי ידיו" (מסכת סוטה).

* משרחו של הוביא אלישע. נוטל מתווך מעומן, שר צבא אדם. אותו דיפא אלישע מצר־עמו. בניוד להודאחו של הוביא ועל כן הביא עליו זה את הצרעת (מלכים ב', פרק ה').

בלי משוא פנים

קניא י'?

פיתרון התשביש

נית. לא קיבלנו את הנימוקים, ועמדנו על זכותנו של הציבור לדעת.

אחרי שנים של מאבק קשה עם המיטטר הבך גוריוני, חייב העולם הזה להגיש לצנזורה את כל החומר המודפס בו, ולא רק את החומר הנוגע לנושאים מסויימים ומוגבלים, כנהוג בעתונות אחרים. אך גם אנחנו לא נהגנו להגיש לצנזורה את התשבישים.

באותם הימים הופיע אצלנו מדור הומוריסטי, שנקרא העולם הבא. כל חברי־המערכת תרמו למדור, אך באופן רישמי הוא נערך בידי אישיות רימיונית בשם לילי גלילי.

כשיא הפרשה שינינו את שם המדור זמנית להעולם הבא. בגליון מיום 19 באוקטובר 1960 הופיע תשביש, שנקרא "תשביש".

מתחת לציון התשביש (ראה ציור) נאמר: מימין לשמאל:

(3) האחד שהצליח להיות שרה־ביטחון מחוץ לבן־גוריון. (5) קצין בכיר בשירות פעיל (6) ראש־ממשלה בעבר, לא כלום בהווה. (8) קצין במי־לואים.

מלמעלה למטה:

(1) רמטכ"ל לשעבר, שר בהווה. (2) כינור־החיבה של הארם השלישי. (4) רועה צאן. (7) לשעבר סגן ומנהל כללי של מישרד ממשלתי מסויים, כיום תת־שר באותו המישרד.

תשביש זה כלל שלושה שמות, שהיו אסורים לפירסום: שמותיהם של גיבלי (5 מאונן), בן־צור (8 מאונן) ואכרי (2 מאונן).
היתה זאת התגרות בצנזורה, אך לא הפרה מפורשת. כי התשביש נערך מראש כך שאי־אפשר היה לפתור אותו, אם לא ידעו את השמות במילא. ואכן, כעבור שבוע פירסמו את "פיתרון התש־ביש". גם בפיתרון חסרו שלושת השמות האסו־רים. הופיעה בו רק האות הראשונה של גיבלי, ושתי אותיות של בן־צור.

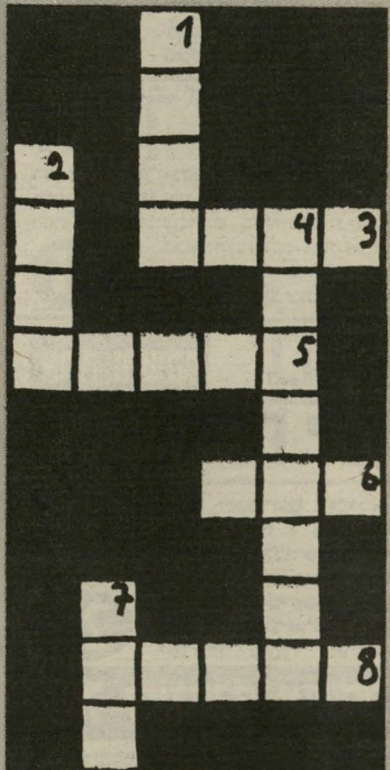
א.א. א.א.

לקראת כנס של חובבי־תשבישים העומד להיערך בארץ, התחילו היוזמים לאסוף קוריוזים שונים, שהיו קשורים בתשבישים. בראש הרשימה עומד תשביש, שכבר הפך לאגדה ולחלק מה פולקלור של העיתונות הישראלית.

זהו תשביש שהופיע ב־19 באוקטובר 1960, בשיאה של פרשת־לבון.

באותם הימים סערה הארץ כולה סביב פרשה, שכמעט איש לא ידע את פרטיה. הכל דיברו על "העסק־ביש", אך לא ידעו כמה המדובר, מה קרה, איפה ומתי. הצנזורה הצנאית מנעה כל פירסום על הפרשה, שעמדה להפיל את ממשלת־ישראל: פרשה של פיגועים שביצעה רשת ריגול וחבלה של ישראל במצריים, בקיץ 1954.

הזיכוח סער סביב השאלה: מי נתן את הד הוראה? כמעט איש לא ידע מה היה טיבה של

תשביש התשביש

ההוראה. אך הכל ידעו כי את ההוראה נתן־ארילא נתן פינחס לבון, שהיה שרה־ביטחון בשנת 1954, כאשר שהה רויד בן־גוריון בשדה־בוקר. היו שטעו־נו כי לבון נתן את ההוראה ל"קצין הבכיר", והיו שטענו כי "הקצין הבכיר" נתן את ההוראה על רעת עצמו ל"אישה־מילואים", שהעביר אותה ל"ארם השלישי", שביצע את העסק־ביש.

רק קומץ קטן של יודעי־דבר ידעו כי "הקצין הבכיר" הוא בנימין גיבלי, שהיה ראש אמ"ן בימי הפרשה, ושאיש־המילואים היה קצין בשם בן־צור. הארם השלישי היה איש בשם אברהם זיידנוורק, שכינויו היה "אכרי", ושנודע לימים בשם אכרי אלעד.

העולם הזה החליט אז לשבור את קשר־ההשתקה, ויהימה. על עיתוני־ישראל שיתפו פעור לה עם הצנזורה, אחרי שדויד בן־גוריון שיכנע אותם, כרגיל, שוהי חוכמת־הלאומית והביטחון־